

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za izvozništvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Minister pravde o blejskem paktu

Ministrski predsednik se je vrnil danes v Beograd in obvestil svoje prijatelje o dogovoru z dr. Korošcem. — Značilne izjave ministra Subotića o kapitulaciji SLS

— Beograd, 14. julija. Ministrski predsednik Vukičević je prišel danes ob 10. popoldne v svoj kabinet, kjer je ves dopoldne konferiral z različnimi svojimi političnimi prijatelji in radikalskimi ministri, katere je obvestil o paktu, ki ga je sklenil z dr. Korošcem na Bledu. Minister pravde dr. Subotić je po svoji konferenci z g. Vukičevićem izjavil vašemu dopisniku, da je klerikalno-radikalni blejski pakt velike važnosti za nadaljni razvoj našega notranjopolitičnega življenja in da tvori naravnost zgodovinski trenutek. Kakor je nekoč

Radić s svojo kapitulacijo priznal sedanjo državno obliko in zapustil svojo seljaško človečansko republiko, tako se je tudi dr. Korošec s tem paktom za vselej odrekel svoji avtonomiji in separatizmu ter priznal prej toliko kritizirani beograjski centralizem in vidovdanske ustavo. Da se bo ta preokret še bolj dokumentiral, bo tudi dr. Korošec moral podati na eni prvih sej bodoče Narodne skupščine primerno svečano izjavo. V bistvu pomeni blejski pakt popolno kapitulacijo slovenskega klerikalizma pred Beogradom.

Reakcionarna volilna reforma?

Pašičevci širijo vest, da hoče vlada v novi Narodni skupščini doseči spremembo volilnega reda v reakcionarnem pravcu. — V političnih krogih smatrajo to za nemogoče

— Beograd, 14. julija. Iz pašičevskih vrst širijo vesti, da namerava g. Vukičević novi Narodni skupščini predložiti načrt o reformi volilnega reda. Kakšne naj bodo spremembe, tudi pašičevci ne vedo povedati, zatrjujejo pa, da bodo vsakakor zelo reakcionarne. Pred vsem bodo poskušale ojačiti vpliv vlade in vladnega aparata na izid volitev in omejiti načelo proporcije in splošne volilne pravice, ki preveča današnji volilni red. Da doseže potrebno večino za volilno reformo, si g. Vukičević tako z vso silo prizadeva, da spravi v novi parlament čim več svojih pristavev.

V političnih krogih so sprejeli te vesti s precejšnjo rezervno, čeprav priznavajo, da je današnji volilni red marsikateremu političnemu voditelju

neprijeten. Vendar pa vsebuje njegova glavna načela že ustava in bi bila zato dalekosežna reakcionarna sprememba mogoča le z revizijo ustave. Da pa bi dobila sedanja vlada pri volitvah tako večino, ki bi ji omogočila spremembo ustave, je izključeno. Zato je verjetno, da lansirajo pašičevci vesti o reakcionarni volilni reformi v svet le kot volilno bojno sredstvo, ker vedo, kako ljubosumno čuva srbski seljaki splošno volilno pravico, v kateri vidijo glavno garancijo svoje svobode in svojega soodločevanja v vodstvu državnih poslov.

Vsekakor pa so te vesti, ki jih prišajajo tudi razni pašičevski listi, značilne za vedno bolj zastrupljeno odnose, ki vladajo med radikali.

Tudi g. Marinković naredi turnejo po Sloveniji

— Beograd, 14. julija. Zunanji minister dr. Vojta Marinković je sredi odpotoval na Bled, kamor dopne danes popoldne. Kakor se sliši iz njegove okolice, bo z Bleda, enako kakor g. Vukičević, odšel tudi dr. Marinković na potovanje po večjih slovenskih mestih, da naveže stike s tamošnjimi pristavi svoje stranke. Ker davidovičevci v Sloveniji ne bodo postavili svojih kandidatur, se hoče g. Marinković pomeniti s svojimi prijatelji o tem, katere liste naj podpirajo.

Pašičevci in vlada

— Beograd, 14. julija. Ker se je ministrski predsednik Vukičević vrnil šele danes dopoldne v Beograd, tekmo večerajšnje dopoldneva ni bilo beležiti nikakih važnejših dogodkov. Mesto večerajšnje, v zadnjem trenutku odpovedane seje glavnega odbora radikalne stranke, ki jo motivirajo v radikalnih krogih s tem, da je Aca Stanojević obolel, se je vršila samo seja izvršnega odbora, na kateri se je vršila razprava o kandidaturah. Izvršni odbor se je obdržal bavl z verifikacijo kandidatur ministrskega predsednika Vukičevića in ostalih radikalnih ministrov ter po daljši razpravi sklenil, da prepusti odločitev o teh kandidaturah glavnemu odboru, ki se baje sestane takoj po prihodu Ace Stanojevića. V pašičevskih vrstah se naglašja, da se je to zgodilo v namenu, da bi glavni odbor razpravljalo o teh kandidaturah šele potem, ko bo definitivno razčiščen razmerje med njim in vlado. Nezadovoljni pašičevci so še vedno prepričani, da hoče Vukičević s tem, da je dal predložiti svoje kandidature v verifikacijo glavnemu odboru, le podaljšati nesigurnost, ki vlada sedaj v radikalnih vrstah in jo izkoristiti za svoje politične cilje.

Glede akcije, ki jo vodi Aca Stanojević, prevladuje mnenje, da je tudi on sam prepričan, da razcepa stranke po vsem tem, kar se je v zadnjem času dogodilo, ni mogoče več preprečiti. Zato si predvsem prizadeva, da reši najodločilnejše pašičevce, kolih izvoitev bi bila sicer ogrožena.

ODGODITEV FRANCO-SKEGA PARLAMENTA

— Pariz, 14. julija. Poletno zasedanje francoske zbornice je bilo s sinočnjim sejo, ki je trajala do 1.40 zjutraj, zaključeno. Pred zaključkom je zbornica sprejela še pooblastilo, ki omogoča trgovinskemu ministru sklepanje trgovinskih pogodb tudi v času, ko zbornica ne zaseda. Ta sklep se nanaša predvsem na pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Nemčijo. V zaključnem govoru se je Poincaré zahvalil zbornici za discipliniranost, ki jo je pokazala baš v zadnjih dneh.

Stepan Radić v avdijenci

Danes ob 11. je bil Stepan Radić sprejet od kralja v avdijenci. — Pojutrišnjem se vrne v Zagreb — Popoldne pride na Bled zunanji minister

— Bled, 14. julija. Stepan Radić je včeraj v spremstvu inž. Košutića došel na Bled, kjer se je nastanil v vili Wilsonia kot gost dr. Shveglja. Takoj po svojem prihodu je odšel v vilo Suvober in se vpisal v dvorno knjigo. Popoldne ga je posetil v vili Wilsonia ameriški poslanik Prince, ki se je hotel z njim osebno spoznati. Danes do popoldne ob 11. je bil Radić sprejet pri kralju v avdijenci, ki ob 12. še traja. Novinarjem je včeraj izjavil, da je avdijenca čisto informativnega značaja. Kralju hoče pred vsem poročati o

razmerah v Vojvodini, Bosni in Južni Srbiji, pri tej priliki pa mu bo razložil tudi svoje nazore o naši zunanji politiki, ki je po njegovem mnenju trenutno zelo dobra. Gosp. Radić ostane na Bledu še jutri, na kar se zopet vrne v Zagreb.

Danes se pričakuje prihod zunanjega ministra dr. Marinkovića, ki je sinoči odpotoval iz Beograda. Dr. Marinković bo poročal kralju o zunanje-političnem položaju in o razmerah v demokratski stranki.

Klerikalno varanje železničarjev

Klerikalci edini krivci železničarske bede. — Prazne klerikalne in vladne obljube železničarjem

Snoči se je vršilo v Mestnem domu v Ljubljani zborovanje socijalističnih železničarjev, na katerem so posamezni govorniki ostro kritizirali redukcije na železnicah, zlasti pomanjšanje kreditov za potrebe prometnega ministrstva v času klerikalne vlade.

Glede na ta shod je »Slovenec« smatral za potrebno ponovno zagovarjati glasovanje klerikalne stranke za skrbeni proračun prometnega ministrstva in za redukcije na železnicah, da je bil proračun že izdelan pod Uzunović-Radićevu vlado in da je SLS v finančnem zakonu storila vse za železničarje, kar se je šlo storiti dalo. »Slovenec« trdi, da so poslanci SLS zahtevali naknadne kredite za slovenske železničarje in da daje finančni zakon prometnemu ministru možnost razpolagati s temi krediti.

Izgovor, da je proračun izdelal prejšnja radikalno-radikalna vlada, je skrajno smešen, ker so imeli klerikalci ob vstopu v vlado priliko staviti pogoje, da se proračun izboljša. Tega pogoja pa klerikalci niso stali ter so tako prevzeli popolno odgovornost. Dosegli so, da ni bilo ministra, ki so mu skrbili njegov proračun, da ne bi izrazil naknadno dovoljenih kreditov, v kolikor mu je to mogoče. Dejstvo pa je, da je prometni minister te kredite že izrazil, kolikor jih je mogel, in da jih izrabiti več ne more. Izgovor klerikalcev na prometnega ministra je torej prazen, tem bolj, ker se je izkazalo, da vsi dovoljeni krediti ne zadostujejo za ugoditev upravičenih zahtev železničarjev in potreb rednega in točnega poslovanja železniške uprave.

Sicer pa je min. predsednik Velja Vukičević, s katerim je dr. Korošec sklenil volilni sporazum, sam izjavil deputaciji mariborskih železničarjev, da vlada za enkrat ne more izboljšati železniškim uslužbencem njihovega bednega stanja, ker je vezana na drž. proračun in finančni zakon, kakor ju je nosil za ves državni proračun, kakor je bil izdelan, tem bolj, ker so tudi dosledno glasovali zanj ter odklanjali tako v načelni kakor v podrobni debati Narodne skupščine vse izpreminjalne predloge opozicije.

Zopet zarota v Grčiji

Aretacije radi Pangalosovega bega.

— Atene, 14. julija. V zvezi z begom bivšega grškega diktatorja generala Pangalosa je bilo tekom večerajšnje dne aretiranih v Atenah in v ostalih grških garnizijah mnogo aktivnih oficirjev. ki so osumljeni, da so bili v zvezi s pristavi Pangalosa. Notranji minister je podal izjavo, da je vlada prišla na sled obširno zasnovani zaroti, ki je pripravljala revolucijo. Revolucionarji so imeli tudi med moriški oficirji zelo veliko število zaveznikov. Vlada je izdala sedaj najstrožje naredbes. Vse vojne ladje so dan in noč v strogi pripravljenosti in tudi vojaštvo je stalno koncentrirano.

OBRAVNAVA PROTI PRIPU BO V ZAGREBU

— Zagreb, 14. julija. Danes je stol Sedmorice izdal odlok, da se vrši proces proti Prpiću Malemu in njegovim 99 roparskim tovaršem v Zagrebu, ki leži v centru Prpičevega delovanja. Prvotno so nameravali izvesti sodno razpravo v Petrinji, kjer je ta tolpa izvršila največje zločine. Z ozirom na javno varnost in z ozirom na to, da ima zagrebško sodišče na razpolago vse potrebne moči, je stol sedmorice določil proces v Zagrebu. Zato se je zavzelo tudi orožništvo, ker se je bati, da bi poskušali zločinci pri eskortiranju v Petrinjo pobegniti.

Strahovit gozdni požar v Ameriki

30 ladij zgorelo

— Newfoundland, 14. julija. V gozdovih v bližini fundlanskega pristanišča je izbruhnil velikanski požar. Ogenj je zajel tudi 30 ladij, ki so popolnoma pogorele. 150 ladij, ki so bile zasidrane v luk, se je moralo radi silne vročine umakniti na odprto morje, ker je obstajala nevarnost, da se vnamejo. V luk je vladala taka vročina, da je začela vreti celo voda v morju. Radi vročine je vsaka reševalna akcija izključena. Požar je zajel nad 1000 ha gozda. Kako je nastal požar, še ni pojasnjeno. Oblasti so odredile obsežne mere, da se požar lokalizira.

Ogromne vojne pokojnine

— London, 14. julija. Včeraj se je razpravljalo v spodnji zbornici o vojnih pokojninah. Proračun Anglije za tekoče leto znaša za pokojnine 75 milijonov funtov in je manjši napram prejšnjemu letu za 8 %. Vsem britanskim imperiju so znašale vojne pokojnine 86 milijonov funtov. Nemčija je izdala za vojne pokojnine v isti dobi 60 milijonov funtov, tako da pride pri 62 milijonih prebivalcev na vsakega nekaj nad 19 šilingov. Ameriške Zedinjene države plačujejo na pokojninah 6 milijonov funtov, tako da pride na vsako osebo nad 8 šilingov. Tajnik v ministruvstvu za pokojnine Stanley je izjavil, da je Anglija zelo velikodušno postopala pri odmeri vojnih penzij. Samo za vzdrževanje vojnih sirot je izdala Anglija od leta 1917. okrog 90 milijonov funtov.

Iz pisane ljubljanske kronike

Sleparski izdeleniški agenti. — Maks kot čarodej. — Konj udaril kopalca.

Politične, sodne in izseljeniške oblasti že skoraj štiri mesece zasledujejo neko rafinirano tolpo sumljivih eksistenc, ki so vabile na račun nekega v Trstu živečega pustolovca, rodom iz Dolenjske, zlasti mlade fantje in zdrava dekleta, da se izselijo s pomočjo tega pustolovca v Ameriko. Za 500 dolarjev so ljudem v kočevskem, črnomaljskem in logaškem okraju obljubovali, da jih tržaški agent spravi brez vsake ovire v Združene države. Priganjaci so se navadno zbirali v Ljubljani. Nasedlo je več oseb. Po njihovem nasvetu so vzele potni list samo v Italijo, kjer so jih potem vkrcali na ladjo. V Zdr. žene države pa seveda niso prišli, ampak so brez pardona vse te nesrečne izseljence izkrcali na otoku Kubi in jih prepustili na njihovi usodi. Iz kočevskega okraja so tja spravili tudi pet mladih deklet, katerih usoda je neznana. Skrb pa vzbuja dejstvo, ki so ga ugotovile policijske oblasti, da je namreč potoval na dotičnem parniku tudi mednarodni znani trgovec z dekleti neki Ryl. Ni izključeno, da jih je ta spravil v javne hiše. Preiskava traja dalje.

Mali in šibki Maks, ki na eno nogo šepa in vijolino igra, je prišel v nedeljo popoldne v gostilno Rada Jazbeca na Selu. Veselo se je zavrtel po zdravi nogi, zapel poskočnico in nagovoril gostilničarja:

— Posodite mi črno obleko in črn klobuk! Pokažem gostom nekaj zelo smešnega.

Gostilničar je radevolje posodil lep smoking in črn klobuk, kar je bilo med prijatelji vredno 1100 Din. Maks je nato med splošnim veseljem gostom kazal razne figure in kreature. Zabava je trajala vse popoldne. Gostilničar je pozneje odšel na veselejšem. Maks pa je še nadalje ljudi zabaval. Med produciranjem je Maks neženirano slegel svoje že zamazane pepita-hlače in jih položil v kot, obkrel pa gostilničarjeve hlače. Nato je dejal, da mora malo na stranišče; odšel je in se ni več vrnil. Zvečer je gostilničar vprašal, kje je njegov črn smoking, a povedal je suho: »Najbrže je šel z Maksom, ki je kakor kafa izginil iz gostilne...»

V priprosti cizi so snoči okoli 21. pripe-ljali v javno bolnico 9-letu. Danila Dolinar, sina mesnega delavca v Zelenu jami št. 118. Na Savi pri Tomačevem ga je včeraj popoldne zdivjana vojska mla udarila z zadnjima nogama in ga hudo poškodovala na prsni in obrazu. Kakor vsak dan, tako so tudi včeraj popoldne kljub pričezbam občinstva vojaki artiljerijskega polka kopali vojske konje in mule v nrtvem rojavu Save pri Tomačevem. Tu je voda zelo nizka in pripravila le za kopanje dece. Ko se je zgodila nesreča, je neki narednik na konju odnesel dekca v vojašnico artiljerijskega polka, kjer so ga za silo obvezali in nato odsvolili. Na potu domu v Zelenu jami je dekcu postalo slabo in se je zgrudil za mejo, kjer je pobral njegov brat in odpeljal v bolnico. Vojaska uprava bi že res lahko upoštevala želje občinstva in izbrala za kopanje konj drug prostor, ker se je drugače bati, da se bodo nesreče še ponavljale.

ARETACIJA NEMŠKIH TURISTOV V ITALIJI

— Bolcan, 14. julija. Ob meji so karabinjeri aretirali več turistov, nemških državljanov, ker so slikali, kar je prepovedano.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: V oklepaju zaključki. Berlin 13.50—13.50 (13.515), Budimpešta 9.93 (blago), Curih 10.935—10.965 (10.95), London 275.9—276.7 (276.3), Newyork 56.7—56.9 (56.8), Pariz 223 (denar), Praga 168.2—169 (168.6), Trst 308.12—310.25 (309.25).

E f e k t i: Investicijsko posojilo 84.25—0, Celjska posojilnica 197—199, Ljubljanska kreditna 150—150 (150), Praštediona 850—0, Kreditni zavod 160—0, Stavna družba 55—0, Šešir 104—0.

Lesni trg: Tendence za les čvrsta. Zaključeno 2 vagona tramičev po 260 in 3 vagoni bukovih drv po 22.

Deželni prideliki: Tendence: za žito čvrsta. Dovozi v Bački slabi, ker producenti v pričakovanju povišanja cen za družujejo blago. Na drugi strani pa čakajo konzumenti, da se cene znižajo.

ZAGREBSKA BORZA.

E f e k t i: 7 odst. invest. posojilo 1921 84 — 84 in tri četrti, Hipotekarna banka 57, Ljubljanska kreditna 150 — 155, Praštediona 850, Trboveljska 460 — 475, Vevče 135 — 140.

Devize: London 275.90—276.70, Newyork 56.70—56.90, Pariz 222 in četrt do 224 in četrt, Milan 308—310, Curih 1093.5 do 1096.5 Dunaj 799.75—802.75, Praga 168.2 do 169.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 14.6. London 25.225 N. York 519.75, Pariz 20.34, Milan 28.25, Berlin 123.32, Dunaj 73.15, Beograd 9.1325, Praga 15.20.

To in ono

Tudi vzrok za ločitev

Amerika je dežela največjih kurioznosti, ki so tam na dnevnem redu. Zlasti so kuriozni vzroki, ki se navajajo za ločitve. Nedavno smo čitali v nekem ameriškem listu, da je zahteval neki mož sodno ločitev od žene, ker mu je ta preokupirana, to pot pa javljajo listi še zanimivejši slučaj, ki se je obravnaval pred sodiščem v San Franciscu. Neki mož, očividno bolj filistrskih nazorov in moralnih predsodkov, je zahteval od svoje boljše polovice, da mora nositi dolga krila in goste črne volnene nogavice. Žena, v svesti svoje emancipiranosti, se ni udala, pač pa je zahtevala ločitev zakona. Kot vzrok je navedla, da ne more živeti z možem, ki ji vsiljuje taka »nečloveška oblačila«.

Sodnik je uvidel, da se ženi godi krivica in je zakonca ločil. Zmagoslavno je odšla žena iz dvorane, dočim je številno navzočih ženski svet sodnika viham oklamiral.

Zločin izpuščenega kaznjence

V mestecu Devišovu na Češkem je bil izvršen v ponedeljek grozen zločin, čigar žrtev je postal lastnik tovarne za sodavico Karel Tichy. Po mestecu se je že dlje časa klatil nevarni zločinec Matej Fliger, ki je bil že 30-krat kaznovan. Baš te dni je prišel iz zapora, kjer je odsedel dva meseca radi tatvine. Prebivalstvo je bilo po njegovem prihodu v neprestanem strahu pred surovim in nasilnim možem.

V ponedeljek se je Fliger radi neke malenkosti sprl s Tichym in ga v prepričo tako močno udaril s kolom po glavi, da se je nesrečnež takoj onesveščil. Nato je planil Fliger na onesveščeno žrtev in ji s ostrim nožem prerezal trebuh. Tichemu so visela čreva iz trebuha, ko so ga položili na voz in odpeljali v bolnico. Med prevozom je nesrečnež umrl. Napadalca so orožniki takoj aretirali in odvedli na kolodvor. Prebivalstvo se je zbralo na kolodvoru in hotelo drznega morilca linčati. Orožniki so morali napeti vse sile, da rešijo zločinca, ki se bo moral za svoj grozni čin zagovarjati pred poroto.

Byrd o letu na južni tečaj

V soboto sta bila polkovnik Byrd in poročnik Noville povabljeni na dîner, ki ga je priredilo Društvo francoskih sportnih poročevalcev. Predsednik sindikata sportnega tiska Reichel je pozdravil ameriške letalce in naglašal pomen njihovega poleta čez ocean. Koncem svojega govora je izrazil željo, da bi mogli francoski letalci kmalu vrniti ameriškim kolegom njihov poset. Po pozdravnem pogovoru predstavnik francoskega vojaškega letalstva de Vergnetta in ameriškega vojaškega atašeeja v Parizu se je oglasil k besedi polkovnik Byrd. Zavaljal se je za navdušen sprejem v Parizu za veliko zanimanje, ki ga je kazal francoski tisk za njegov preokceanski polet. Naglašal je, da mora postati letalstvo važen činitelj miru ter služiti človeštvu kot sredstvo pobratimstva. Francoskim kolegom je obljubil, da bodo v Ameriki prav tako navdušeno sprejeti, kakor so bili ameriški letalci v Parizu.

Nato je govoril Byrd o nameravanem letu na južni tečaj. Poleta v ledene pustinje se udeleži 30 do 40

mož, med njimi 10 učenjakov. Ekspedicija se ustavi najprej na Novi Zelandiji, potem bo pa skušala pristati na takozvani Veliki barijeri, za katero se pričenjajo nepregledne ledene pustinje. Za ta polet pripravi Byrd dva aeroplana, enega s tremi, drugega z enim motorjem. Aeroplana bosta zgrajena tako, da se bo mogoče spuščati in dvigati na ledu. Byrd vzame s seboj 50 psov, sani in Eskime kot vodnike. Namen ekspedicije je preiskati pokrajine okrog južnega tečaja, kamor človeška noga še ni stopila in kjer je nevarnost večja kakor na severnem tečaju. Polet na južni tečaj bo prva etapa v Byrdovih poletih v neznan pokrajine. Koncem svojega govora je Byrd izjavil, da bo vihrala na njegovem aeroplanu med poletom na južni tečaj poleg ameriške tudi francoska zastava.

Henrik Domela obsojen na 7 mesecev ječe

Poročali smo, da se je te dni pred senatom v Kölnu vršila razprava proti pustolovcu Henriku Domeli, ki se je izdal za pruskega princa. Razprava je potekala zelo zanimivo in da si Domela ni bil obtožen radi svojega nastopa kot princ, marveč radi par neznatnih sleparij in neplačanih računov, so vendar prišle na dan stvari, ki raznim nemškimi baronom in aristokrati, hrepenečim se vedno po Viljemu, niso baš po godu.

Domela je med drugim pripovedoval, da je nastopal čisto kot baron ali grof in da je bil vabjen v razne plemiške kroge, kjer se je na Viljemovo zdravje pilo do omemoglosti. Ko je v Frankfurtu ložiral v hotelu kot baron v. Korff, mu je nekega dne ravnatelj hotela izjavil, da ni potrebno, da čuva svoj inkognito, ker je pač znano, da je on princ Viljem Pruski. Tudi v Berlinu so ga siloma proglasili za princa in plemeniti so se kar puili za čast, da ga lahko vidijo pod svojo streho.

Domela je bil radi goljufije obsojen na sedem mesecev ječe. Obtožbenec je med preiskavo pisal svoje memoare, ki jih je založilo neko berlinsko založništvo. Vobče si je v pisanem člankov v dnevnike prisluzil toliko denarja, da je nekaterim oškodovancem že povrnil škodo.

Grozen čin matere

V nedeljo popoldne se je začel iz neke hiše v vasi Orehovo pri Brnu obupan klic 25letne Julije Wagnerjeve, matere dveh deklic. Hišna gospodinja je hitela takoj v podstrešje, od koder so se čuli klici: »Moja deca, nesrečna moja deca!«, toda takoj se je vsa prestrašena vrnila. Sosedom je povedala, da leži Wagnerjeva s prerezanim grlom in britvijo v roki v podstrešju in da sta tudi njeni hčerki vsi okrvavljeni. Dolgo se ni nihče upal v podstrešje. Končno so odšli hlapci pogledat, kaj se je zgodilo. Nudil se jim je pretresljiv prizor. Obe deklici, 5letna Vera in 3letna Marija, sta imeli prerezana grla. Bili sta že mrtvi. Kraj mrtvih hčerk je ležala okrvavljena in onesveščena mati.

Kmetje so takoj poklicali orožnike in zdravnika, ki je ugotovil smrt obeh deklic, nesrečno mater je pa dal odpeljati v svojem avtomobilu v bolnico. Orožniki so uvedli preiskavo, ki je dosegla, da so povzročili krvavo tragedijo domači prepri. Wagnerjevi so stanovali v vasi kot najemniki, mož je bil že

deli časa brez stalnega zaslужka. Rodbina je živela v težkih gmotnih razmerah, ki so povzročale neprestane prepire. Wagnerjeva je zadnje čase gonila moža od doma, češ da je njegova dolžnost najti službo in preživljati rodino. Končno je mož res zapustil dom in odšel v bližnjo krmo, kjer so ga sprejeli za natakarija.

V nedeljo dopoldne ga je žena posečila in vprašala, ali res misli ostati v krmi. Mož je odgovoril, da ostane natakari, ker noče več poslušati njenih očitkov. Nato je odšla žena domov, kjer je napisala materi poslovnico pismo. Potem je odvedla obe hčerki v podstrešje in jima prerežala grla. Na enak način je hotela tudi sama končati nesrečno življenje. V bolnici so ji nudili prvo pomoč in ker rana ni smrtna, so jo prepeljali na psihijatrično kliniko.



naјbolјše, naјtrpežnejše, zato naјcenejše

Milijonska tatvina v italijanski banki

Po celi Italiji je vzbudila veliko senzacijo aretacija bivšega blaginika Narodne banke v Milanu Gaetana Zerbinija, ki je pred štiri leti vlomil v banko in odnesel 2.268.000 lir. Po drznem vladu se je Zerbiniju posrečilo pobegniti in vse prizadevanje policije, da ga izsledijo, je bilo zaman. Pred meseci je bil aretiran njegov pomočnik Vincintis, toda Zerbini je zopet pravčasno odnesel pete.

Se le te dni so Zerbinija aretirali blizu Rimini, kjer je živel s svojo ljubico in z dvema nezakonskima otrokoma. Njegova ljubica ni imela pojma, da detektiv je že več let iščejo Zerbinija. Mož je takoj po aretaciji vlom priznal in podrobno opisal način, kako je postal čez noč milijonar. Imel je dva pomočnika, Vincintis in Scarpo. Drugega označuje Zerbini kot hudobnega duha, ki mu je baje prigrabarjal, naj vlomil v banko. Vincintis mu je zatrdil, da ve za varen kraj, kjer bo mogoče ukradeni denar skriti tako, da ga oblasti ne bodo našle.

Od ukradene vsote je odpadlo na Zerbinija poldrugi milijon lir. Skoraj celo leto sta živela Zerbini in Scarpa v Italiji pod tujimi imeni, ne da bi vzbujala pozornost detektivov, ki so napenjali vse sile, da izsledijo vlomilce. Zerbini je bil sicer milijonar, vendar je pa dobil v Milanu službo šerifa in nekoč je bil celo radi prestopka proti cestno-polijskemu redu kaznovan. Pozneje sta odšla oba vlomilca v Egipt, kjer je ustanovil Zerbini avtogaražo. Vincintis je živel v Egiptu s svojo ljubico Pauletto, ki je vedela, odkod izvira njegovo bogastvo. Nekaj časa je molčala, potem je pa začela vlomilca ma groziti, da ju izda. Vlomilca sta se grožnje ustrašila in ji izplačala večji znesek, toda kljub temu ju je Pauletta ovdila. Vincintis je pobegnil iz Egipta v Neapol, kjer so

ga prijeli. Zerbini trdi, da je zapravil ves denar in da banki škode ne more poravnati. Scarpa se še vedno skriva.

Konec kitajskih haremov

Bivši kitajski ministrski predsednik dr. Jen je opsoval v pogovoru z lady Drumoud-Mayev rodbinske razmere in položaj Kitajk tako-le:

Moderna kitajska žena ne bo trpe la sedanega sistema mnogoženstva in konkubinatu. Za enkrat večina Kitajk se potrpežljivo prenaša sedanje razmere. Mustafa Kemal je z eno potezu peresa odpravil hareme in mnogoženstvo. Kitajke žive sedaj prav tako kakor so živele Turkinje pred osvobojenjem. Mnogoženstvo je na Kitajskem v velikih časteh. Mož hoče imeti čim več otrok, da se ohrani rodbinska tradicija. Imeti sme sicer samo eno »prvo ženo«, dočim je bilo dovoljeno Turkom imeti štiri. Zato pa sme imeti Kitajec toliko »drugih žen« kolikor mu jih dovolijo njegova sredstva. Vse žene so legitimne. Ako mu prva žena ne rodi sina, se da Kitajec navadno ločiti.

Bogati Kitajci vzdržujejo cele haremce. Mnogi imajo 20 do 30 žen. Vzdrževanje takih ženskih penzionatov je zelo drago zlasti še, ker je treba žene kupiti. Za lepo žensko se plača 5 do 13.000 funtov šterlingov. Kitajski bogataši in mogotci imajo cele legije otrok. Pretežna večina Kitajcev ima po 12 do 16 potomcev, mnogo je pa med njimi srečnih očetov, ki so spravili na svet 40 ali celo 50 otrok. Kitajke sicer ne nosijo pajčolan čez obraz kakor Turkinje, vendar so pa v svojem življenju zelo prikrajšane, ker ne smejo snemljati svojih mož po ulicah in ker jim je vsak javni nastop strogo prepovedan.

Moderne Kitajke so se začele energično protiviti tem zastarelim običajem. Dekleti, ki so bila vzgojena v duhu zapadne kulture, se nočejo močiti po starih navadah. Vse brez izjeme zahtevajo, da mora imeti mož samo eno ženo. Študentje, ki se vračajo s tujih univerz, jih v tem podpirajo. Na vladi so še vedno privrženci starih običajev, toda haremi, mnogoženstvo in konkubinatu se tudi na Kitajskem že majoče. Z odpravo haremov se bo znižalo število porodov, ob enem bo pa konec tako zvanega žolte nevarnosti, ker se Kitajci ne bodo več tako močno plodili kakor prej.

Fašistovski izzivanje v Dubrovniku

V ponedeljek 11. t. m. popoldne je priplula v Gruž fašistovska jadrnica »Alala« z večjim številom uniformiranih miličnikov, ki so nato v sprevidu krenili v Dubrovnik na italijanski konzulat. Nacionalni naš Dubrovnik je hladno sprejel italijanske izzivače, toda nastalo je pozneje veliko razburjenje, ko so začeli fašisti po ulicah kričati in izzivati s svojimi pesmami in vzklikanjem Italiji. Na konzulatu so imeli miličniki posvetovanja glede fašistovske iredentistične propagande v Dalmaciji. Na italijanskem konzulatu je bila zvečer pojedina.

Okoli 21. ure so se miličniki vračali na ladjo. Po ulicah so prepevali. Na Pilah se je zbrala velika množica nacional. Dubrovničani, zlasti mladina, ki je začela demonstrirati in vzklikati: »Doli fašistovska Italija! Doli iredentizem!« Formiral se je velik sprevod, ki je korakal po glavnih ulicah in prepeval narodne pesmi. Policija je z največjim naporom zadržala demonstrante, da niso napadli izzivajočih miličnikov. Na dveh

kraji, na Zelenem trgu, kjer se nahaja italijanska šola in v pristanišču, kjer je bila zasidrana italijanska ladja, je prišlo do krvavega spopada med demonstranti tako, da je bilo več ranjenih.

Včeraj jutraj so fašisti zapustili Dubrovnik. Aretiranih je bilo 20 demonstrantov, ki jih je srezki poglavar radi kaljenja miru in izgrede kaznoval na 5 dni policijskega zapor. Protifašistovskih demonstracij se je udeležilo pod vodstvom nacionalistov 2000 oseb.

Odlikovani gasilci

Na predlog notranjega ministrstva je kralj odlikoval z zlato medaljo za državljanske zasluge šlane prostovoljnih gasilskih društev Petra Trnovca in Josipa Murata iz Ljutomer, Henrika Breznika iz Spodnjih Hoč, Franja Marčiča, Mihaela Dikančiča, Matijo Mohorčiča, Stefana Sterna in Alojzija Sterna iz Račlega, Henrika Breznika iz Spod. Hoč, Jakoba Koarja iz Zgor. Hoč, Matijo Dominca iz Fram, Josipa Krambergerja iz Zgornje Senarske, dr. Josipa Urbačka in Ivana Jenišija iz Maribora, Stefana Šihara iz Rankovca, Mihaela Fističa, Valentina Juršaja, Antona Kolarja in Francika Motoka iz Podčetrka, dr. Iv. Lichteneggerja, Janka Ritoška in Josipa Toterja iz Soštanja. — S srebrno medaljo za državljanske zasluge so odlikovani člani prostovoljnih gasilskih društev: Andrej Mesarčič in Ivan Lekner iz Pekla, Tomaž Kranjc in Ivan Bem iz Fram, Alojzij Faleš iz Račlega, Ivan Rotner, Andrej Lešnik, Ivan Verdonik in Franc Kranjc iz Spodnjih Radvanj, Ivan Peklar, Josip Holentner, Ivan Pesek in Josip Cerar iz Zgornjih Radvanj, Ivan Merš iz Vrhovdola, Ivan Grašič, Anton Kerhe in Fran Kaiser iz Petre, Franc Sunka iz Zgor. Radvanj, Ferdinand Vogrin iz Zgor. Porčiča, Jakob Kovarčič od Sv. Trojice v Slov. goricah, Peter Cigler in Ivan Kresnik iz Vuzenice, Ferdo Megel iz Mežice, Mihael Mežnar iz Črne, Ferdo Ovšak iz Vuhreda, Filip Horvat iz Ormoža, Franc Skrlinjar iz Hardeka, Matija Mastelj iz Pušence, Franc Šoštarčič iz Dobrave, Ivan Goršič iz Središča, Franc Schwarz in Fran Zelč iz Soštanja, Ivan Prešiček, Anton Kunel in Anton Berstovšek iz Kozlega, Anton Klakočar iz Jesevca, Anton Cvetek, Franc Jug in Jožef Vrbovšek iz Podčetrka, Jurij Kunst, Karel Gorjup, Anton Ferlich in Franc Babič iz Sv. Petra pod Sv. gorami, Alojzij Zupan iz Hraščja, Anton Poperk iz Bela pri Smarju, Franc Rom iz Šmarja pri Jelšah, Franc Pevc od Sv. Jurja ob Južni Železnici, Franc Godec iz Votričnice, Ivan Pretnar in Fran Lokan iz Braslovca, Anton Ratal iz Črnočice, Ferdinand Rifej in Alojzij Slapinšek iz Gornjega grada, Franc Vunderl, Ivan Ribič, Fran Lukner, Josip Gorjak, Marko Belec, Franc Pušenjak, Ivan Pušenjak, Ivan Feuš, Matija Lipovec in Franc Lipovec iz Cezanjeveca, Alojzij Dunaj iz Lukavca, Franc Kovarčič, Andrej Vošper, Franc Vargazon in Ivan Rus iz Cvena, Joško Novak, Franc Lah, Matija Sovič in Matija Kovarčič iz Mote, Mihael Korošak, Anton Belc, Matija Zadavec, Franc Strlič in Matija Vrbjanšek iz Grlave, Josip Topolnik, Alojzij Novak, Fran Čagran, Andrej Heric, Franc Kardinar in Franc Zavec iz Banovca, Franc Gelzer iz Iljaševca, Vid Magdič, Josip Cvetko, Franc Magdič, Alojzij Kosi, Franc Sagal, Alojzij Slan in Jakob Erlih iz Ključarova, Anton Marinčič iz Bertovskih Prelomov, Franc Šiška iz Kokoriča, Alojzij Štiber, Anton Vrabec, Jernej Vrbnjak, Franc Bratina, Alojzij Stanjko in Josip Strniša iz Krizevce, Matija Rožman, Matija Novak, Josip Hladnak in Ivan Magdič iz Borovca, Alojzij Novak iz Grabe, Ivan Novak, Fran Stanjko, Franc Pušenjak in Franc Jelen iz Lokovca, Dominik Karba iz Noršince, Franc Sever iz Nunske grabe, Avgust Kosj in Josip Kšel iz Stroče vasi.

Srečke za II. razred
se še dobe pri L. Pevalček, 214
dovska ulica. 1694

Pisalne stroje
nove in rabljene Underwood, Remington, Smith, Broes in za potovanje povravnice — tudi z garancijo Josip Pukl v Celju. — Popravila vseh znamk.

Solnate vreče
od 50 kg kupujem. — Makso Heinrich, veletrgovina kolonijske robe. Čakovac. 1687

Stanovanje
1—2 sob išče miren uradniški zakonski par v novi ali stari hiši. Ponudbe na upravo lista pod »Čistost 1679«. 1679

Srednjevelik kovček
lep in močan, zelo priročen za potovanje ali za dopust. — ceno naprodam. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1659

KRALJ V CIVILU

OB:

1/2 5

1/2 8

1/4 10

ELITNI

KINO

MATICA

Vesele pustolovščine življenja željnega kralja. — Njegovo veličanstvo Sergije IV., kralj prezadolžene Molvanije potuje po svetu, v lovu na veliko posojilo. — Veseli bonviant in temperamentna LOULOU. — Zape-ljivi Pariz. — Komične situacije. — Nove vesele pustolovščine. — Elegantnega kralja izvrstna igra, sim-patični cinik, originalni

ADOLPHE MENJOU.

Zapeljivo eporno divo, krasno LOULOU kreira slovita »Miss Amerikaa«, lepa

GRETA NISSEN.

Strojevinski pouk

med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 2. avgusta. Vpisovanje 1. avgusta. Christofor za vod. Domobrnska cesta 7/L. 1690

Iščem zastopstvo

v manufakturi, galanteriji, trikotarji in drugih predmetih za Beograd, Srbijo in Vojvodino. Imam bančno garancijo. — Cenj. ponudbe pod »Zastopstvo/1693« na upravo »Slovenskega Naroda«. 1693

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana, Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarnе »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev toč-na, cene zmerno. 72/L

Po nižini cen
Dvokoles, motorji, vsakovrstni otroški vozički, nameštni deli pnevmatik. Poseben oddelek za popolno popravilo emajliranja in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, stalnih strojev. Prodaja na obroke — Centki tranko. **Tribuna F. B. L.**, tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 54L

LOKOMOBILI MOTORI DIZEL SAUGA: GATERI PINI & KAY KOMPL. PILANE POVOLJNI PLAVEVNI USLUGI
Braća FISCHER & ZAGREB, Pantovčak 1b. 126 I

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtnne kredite, eskomтира menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji